

UZZIŅAI

"Skolas soma" - iespēja pieredzēt Latviju

Pienākot Latvijas simtgadei, darbu sākusī valsts finansēta izglītības programma "Latvijas skolas soma". Tā iecerēta kā dāvana, kura visa vecuma skolēniem sniegs pieredzi un sajūtas, kas ļauj iepazīt Latviju un veidoties savas zemes piederības sajūtai.

Trīs gadus skolas varēs rēķināties ar līdzekļiem, lai īstenotu starpdisciplināru mācību programmu. Semestrī šīm mācību procesam tērējami ne vairāk kā septiņi eiro vienam bērnam. Programma finansē skolēnu, arī profesionālo skolu audzēkņu organizētas klašu un grupu tikšanās ar mākslinie-

kiem, vēsturniekiem, dabas pētniekiem, rada iespēju doties uz izrādēm, koncertiem, apmeklēt izstādes un muzeju, kā arī pārgājienos un ceļojumos iepazīt Latviju, viesoties pie uzņēmējiem. "Latvijas skolas soma" jau pirmajā mācību pusgadā pilsētu un lauku skolām nodrošinājusi arī iespēju uzaicināt radošas personības, rīkot filmu seansus, koncertus ar īpašiem viesiem.

Skolām ir iespēja izvēlēties, ko no kultūras programmas piedāvājuma tās izraudzīsies katram nākamajam pusgamam.

Programmas "Latvijas skolas soma" veidotāja - Kultūras ministrija - iecerējusi, ka ar šo izglītojošo darbu jaunajā paaudzē veidosies izpratne par Latvijas kultūru, valstiskās piederības apziņa, skolēni apjautīs nacionālo identitāti. Valsts programmas mērķis ir arī mazināt sociālo nevienlīdzību un dot skolās iespēju ikvienam skolēnam. □

No pieaugušiem - atbildība

Skolotāji, kuri uzņemušies izziņāt plašo kultūras piedāvājumu, pēta to, lai atšķirtu graudus no pelavām un skolēni tiktu pie kvalitatīvām norisēm.

Dina Dombrovska, atbildīgā par "Skolas somas" saturu izveidi Amatas novadā, teic, ka izglītojošās programmas pirmais pusgads jau pabeigts. Novada skolas pašvaldībai iesniegs nākamo pieprasījumu, un tā slēgs līgumus ar kultūras programmu autoriem.

Zaubes un Nītaures skolās izziņāt klašu audzēkņu intereses uzņemušies direktori, citur kāds no skolotājiem. "Galvenais, lai pieaugušie nerīkojas pārgudri, nosakot skolēnu vietā, kas viņus interesēs," par plānošanu teic D.Dombrovska. "Svarīgi, lai pieaugušie izziņā skolēnu domas, lai arī ar audzēkņiem pārrunā, kādus iespaidus atstājušas teātra izrādes, koncerti, kādas domas raisījis mākslinieku sniegums. Svarīgi, lai bērnu iespaidus uzzina arī vecāki. Tā Spāres internātskolas bērnu vecāki informēti, ka skolā notiks teātra izrāde." □

Uz teātri - ļoti labprāt

Cēsu Pilsētas vidusskolas pedagogs teātru piedāvājumu dažāda vecuma skolēniem vērtē kā diezgan labu, taču iespēja par valsts naudu aizvest klasi uz teātri radījusi situāciju, ka biļetes uz bērnu izrādēm tiek izpirktas ātri. "Ja šomēnes piezvanīšu uz Valmieras teātra kasi, iespējams, mūsu klasei rinda pienāks tikai aprīlī," prognozē pedagoge Elita Bujāne.

Žinot, cik maksās braucieni uz teātri, klases audzinātājas Pilsētas vidusskolā jau sen ielāgojušas, ka viņām vajadzīgs mēnesis, pirms atrisināsies finansiālā puse. Tagad ir otrādi - valsts finansējums programmā "Skolas soma" jau saņemts, pedagogiem atkrīt sponsoru meklēšana. "Skolotāji, ja vajadzēs, palīdzēšu un vēl kādam bērnam samaksāšu par braucieniem," sacīja kāda skolēna mam-

ma, gatava palīdzēt, lai visi klases skolēni tiktu uz teātri," stāsta sākumklašu skolotāja Elita Bujāne un piebilst, ka nu jau izmantota iespēja ar klasi uz teātri aizbraukt par "Skolas somas" finansējumu.

Skolotāja Elvira Bērziņa ar 5. klasi bijusi uz Dailes teātra izrādi "Planēta 85", kas bērniem stāsta par Latviju 80. gadu vidū: "Pirms izrādes skolēniem devu trīs uzmanības vērtus punktus, kas jāpamana - kādas ir pusaudžu attiecības, kādas bērnu attiecības ar vecākiem un vecvecākiem, un trešais, jāizsaka domas par to laiku Latvijā, kad skolēnu vecāki bija bērni, jāatceras, ko vecāki mājās par to stāstījuši. Par Brežņevu, kas arī izrādē tika parādīts, bērni neko nebija sapratuši un tā arī klasē pateica. Taču pats iespaidis par izrādi un Dailes teātra zāli un skatuvi bērniem gan bija liels." □

Latviešu kino Vecpiebalgā

■ MĀKSLAS DARBŅĪCA. Šoziem Vecpiebalgas vidusskola programmā "Skolas soma" iekļāva Cēsu mākslinieces, keramikas skolotājas Daces Lindes viesošanās, bērniem dodot iespēju pašiem padarboties ar Latvijas mālu, gatavojot svečturus.

Foto: no Vecpiebalgas vidusskolas albuma

Pēc Vecpiebalgas vidusskolas lūguma pagasta kultūras nama lielā zāle jau vairākkārt pārtapusi par kinoteātri ar lielo ekrānu.

Skolotāja Ilona Strelkova stāsta: "Pirmajā mācību pusgadā skolēniem devām iespēju noskatīties pašas jaunākās filmas par 30. gadu Latviju - "Billi", kas veidota pēc Vizmas Belševicas

biogrāfiskās grāmatas, un filmu "Homo Novus" pēc Anšlava Eglīša romāna. Uz teātri Rīgā pirmie devās iepriekšējā mācību gada labākie audzēkņi, savukārt pie 1. - 6. klašu skolēniem aicinājām ciemoties Cēsu keramiķi, pedagoģi Daci Lindi. Viņas vadītā mēģinājuma darbnīcā katru klasi Ziemašvētku gaidīšanas laikā gatavoja svečturus. Māla darbnīcā viss tika nodrošināts. Nākamo mākslinieku uz Vecpiebalgu aicināsim, lai arī vecāko klašu skolēniem ir iespēja

piedalīties radošā procesā. Iespējams, vecāko klašu skolēniem radīsīm iespēju pamācīties kaligrāfisko rakstīšanu."

Ja Vecpiebalgas vidusskolas klases dotas uz mākslinieku darbnīcām, tad krietna daļa no programmas "Skolas soma" piešķiruma aizietu par ceļa izdevumiem. Arī kino labāk atvest uz Vecpiebalgu. Kāds no nākamajiem seansiem būšot velītis jaunajai animācijas filmai "Saule brauca debesīs". □

Priekuļos izstrādāta programma

Inga Krafte, par programmas "Skolas soma" saturisko piepildījumu atbildīgā Priekuļu novada mācību iestādēs, pirmā pusgada uzdevumu skaidro tā: kultūras un mākslas baudīšana ārpus skolas un ārpus novada. Daudzi skolēni profesionālā teātrī vēl nebija bijuši, tāpēc klases devušas uz Valmieras Drāmas teātri.

Priekuļu vidusskolas skolotāja Anita Skraštiņa ir gandarīta, ka "Skolas somas" pirmais semestrī aizvadīts teātra zīmē. Izrādes skatītas teātrī, un teātra trupa aicināta arī uz Priekuļiem. Pusaudži tepat noskatījušies izrādi "Čomiņi", mazākie braukuši uz latviešu klasiku darbu iestudējumiem, izrādēm Valmierā, kas veidotas pēc Annas Brigaderes "Dievs. Daba. Darbs" un Valda grāmatas "Staburaga bērni".

Pasākumam, kas tiek īstenots par "Skolas somas" programmas līdzekļiem, nedrīkst izmantot papildu finansējumu no skolēnu ģimenēm vai citiem avotiem. Pedagoģi likuši galvas kopā, kā ar valsts doto summu nodrošināt lieliskus kultūras dzīves notikumus vi-

sām klasēm.

"To, ko valsts "Skolas somas" programmā iesaka, bērniem ir vērts redzēt," novērtēja A.Skraštiņa. "Mums tik jāorganizē klases, jānoformē dokumenti. Brauciens uz teātri bērnam izmaksā vairāk par piešķirtajiem septiņiem eiro. Tas nozīmē, ka citām klasēm attiecīgajā pusgadā jāpatērē mazāk. Pie vecākajām klasēm ar koncertu aicinājām folkloras grupu "Vilkači". Tā sniedza koncertus divās tūrēs. Puiši, ģērbusies seno laiku tērpos, ar latvisku stāju, ar patriotismu un instrumentu spēli - labāku valsts svētku svinēšanu pat nevar vēlēties," par skolas viesiem priecājās A.Skraštiņa, pateicīga, ka valsts ieteiktajā "Skolas somā" bijis šāds koncerts, nodrošināts valsts finansējums. "Beidzot vidusskola varēja atļauties

aicināt māksliniekus ar tik lielisku sniegumu."

Priekuļu vidusskolas direktore Iveta Apine stāsta, ka ir idejas, kurp skolēnus vedīs turpmāk: "Ņemsim vērā, ka programmas "Skolas soma" piedāvājums visu laiku papildinās. Ja šajā pusgadā visas klases nevarēs braukt ekskursijās pa Latviju, jo transporta izmaksas pārsniegs summas lielumu, mums būs plāns, kas un kā vēl darāms. Ekskursijas paredzētas arī uz muzejiem un izstādēm. Mazākie brauks tuvākos, lielākie tālākos braucienos. Skolotāji skolēnus iepriekš sagatavos, pastāstīs, ko būs iespējams redzēt, sniegs īsu ieskatu, kāpēc ir svarīgi būt konkrētajā vietā." □

Lappusi sagatavoja MAIRITA KAŅEPE

Publikācijas sagatavotas ar Valsts reģionālās attīstības aģentūras finansiālu atbalstu no Latvijas valsts budžeta līdzekļiem.

Mērķprogrammā "Reģionālo un vietējo mediju atbalsta programma" atbalstīts projekts nr. Nr.2/MEDIA/18/013

Valsts reģionālās attīstības aģentūra